

preseraro); la afero, la tempo ne *~as* (Kp BRULI); *~as al mi revidi vin. ~a.* Ne plu prokrastebla: la demando pri komuna lingvo por la scienco sin prezentas kiel *~a problemo*; unue zorgi la plej *~an*; li havas *~an bezonon* da mono; *~a letero*; *~e bezoni ion*; esti pelata, premata de *eco. ~igl* = *~i 1.*

* **Urini** (ntr). Eligi *~on. ~o.* Flava ekskrementa likvaĵo, tirita el la sango per la renoj k eligata de la veziko.

* **Urno.** 1 Granda vazo, kiun antikvuloj uzis por ĉerpi akvon, konservi mortocindrojn aŭ kolekti voĉdonilojn. 2 Ujo por kolekti voĉdonilojn.

* **Urogalo.** Speco de tetrao; tetraego (*tetras urogallus*).

* **Urso.** Speco de granda raba kvinfingra plandmarŝanta mamulo (*ursus*): *murmuregas la ~o sed danci ĝi devas Z*; *fari al iu ~an* (mallertan) *kareson Z*; antaŭ mortigo de *~o ne vendu ĝian felon Z* (atendu la venkon antaŭ ol fanfaroni: Vd TRO FRUE, TRIUMFI); *fari al iu ~an helpon* (dangere pro mallerto, kiel la *~o*, kiu por elpi muŝon de sia dormanta amiko, frakasis per ŝtono lian kapon kune kun la muŝo).

* **Urtiko.** Speco de senpetalaj dukotiledonoj, kies folioj k trunketo pikas sentigante brulumon (*urtica*): *~on frosto ne difektas Z* (malbonuloj ĉiam estas plej fortikaj).

* **Utero.** Organo de mamulinoj, en kiu la feto evoluas dum la gravedtempo: *ĉio, kio malfermas unue la ~on, apartenas al Mi Z*; *kial mi ne estis mortigita en la ~o, ke mia patrino estu mia lombo Z*?

* **Utila.** Profite uzebla; produktanta efektive bonan rezulton: *~a instrumento, libro, institucio, leĝo*; *~a al iu, por iu aŭ io*; *per kio mi povas esti al vi ~a?* kiel granda estas la *eco* de internacia lingvo l *ĉion por ornamo, nenion por eco.* Kp OPORTUNA, TAŬGA. *~o.* Io *~a*: tiu kondiĉo donas *~on al la ludanto*; *mi faras tion por via ~o*; *li ŝatas la belon k malŝatas la ~on. ~l* (ntr). Esti *~a*; liveri *~on*: *ĉu tio ~us por vi, al vi?* *senĉesaj admonoj tute ne ~as B*; *ne ĉio ~as, kio brilas Z* (Kp FRUKTO). *~igl.* Uzi ion, tiel ke ĝi estu *~a*: *ne~igebla rompitaĵo. ~ismo* §. Doktrino, kiu rig-

ardas la *~on k profiton* kiel nuran principon de konduto. **Mal~a.** Malprofite uzebla; produktanta domaĝon aŭ difekton: *mal~a birdo, vermo, konsilo. Mal~o.* Io *mal~a*: *li fariĝas tiel potenca nur por nia mal~o*; *riĉeco konservata nur por la mal~o de ĝia propra mastro Z* (Kp MALPROFITO, DIFEKTO, AVERIO, VUNDIO). **Mal~l** (ntr). Esti *mal~a*: *kiu malŝatas bonan konsilon, mal~as al si mem Z*; *ĝi neniom mal~as. Ne~a, sen~a.* Produktanta nenian *~on*: *sen~a zorgo* (Kp SENFRUKTA, VANA, SUPERFLUA, BALASTO. Vd DRAŜI, MELKI, KRI-BRILU, TORDI).

Utopio. Neefektivegebla idealo, teorio: *ĉu efektive ni laboras por ia ~o Z?* *~a projekto*; la *esp-istojn* oni longe taksis *~istoj*.

Uverturo. Orkestra peco, ludata antaŭ opero.

uvulo. Karna apendico, pendanta ĉe la mezo de la malsupera rando de la velo: (fon) *~a ro* (= ro produktata de la vibrado de la *~o*).

* **Uzl** (tr). Preni ion kiel rimedon por atingi celon; agi per io por kontentigi bezonon: *~i fingrojn anstataŭ forketo*; *~i multe da salo B, poŝan tranĉilon Z, pafilegon Z, la artikolon Z, finaĵon Z, prepozicion Z, akuzativon*; *~i sian prudenton, rajton, artifikon*; *~i monon k admonon k flaton k balon Z* (ĉiujn rimedojn); *~u tempon estantan Z*; *ni ~u bone la vivon Z* (Kp ĜUI). *~(ad)o.* Ago *~i*: la *~ado* de la artikolo estas sama kiel en la aliaj lingvoj Z; *fari ~on el prepozicio, el ĉiu momento Z, de siaj armiloj*; *komuna ĝisnuna ~ado devas ludi en lingvo pli gravan rolon ol seke teoria logikeco Z. ~aĵo.* Ĉio, kion oni povas *~i* (Kp ILO, INSTRUMENTO, APARATO). **El~l, ~difekti** (tr). Difekti per longa *~ado*: la *infano el~as multajn ŝuojn*; *el~ita pantalone*; *malnova el~itaĵo Z*; (f): *okuloj el~itaĵ pro senĉesa legado*; *el~i siajn fortojn per vanaj penoj. For~l, ~konsumi (tr). Konsumi per uzado: *oni for~is la tulan provizon da ligno dum la lasta vintro. Mis~l* (tr). *~i en maniero*, kiu ne estas ĝusta: *mis~i sian aŭtoritaton por defendi malvirtulojn. Tro~l* (tr). *~i super la ĝusta, ordinara mezuro*: *tro~i la kun-**